

Инструкция

ӨРТ КООПСУЗДУГУН ӨТКӨРҮҮДӨГҮ ЭМГЕКТИ КОРГОО БОЮНЧА ИНСТРУКЦИЯ

Макулдашылды
Профсоюз төрагасы менен

Директор

Эмгекти коргоо жана өрт коопсуздугунун техникасы боюнча инструкция.

1. Жалпы талаптар

Мекеменин жумушчулары № 33 1995 – жыл «08» февралындагы КР нын өкмөтүнүн токтому менен ишке киргизилген «КР да

өрт коопсуздугунун эрежелеринде» бекитилген өрт коопсуздугунун талаптарын сактоого милдеттүү.

Өрт коопсуздугунун эрежелерин жана берилген инструкцияны бузган күнөөлү жактар аракеттеги мыйзамдарга ылайык
ылмыш, административдик дисциплинардык же башка жоопкерчиликтерге тартылат.

Ишканалардын бардык жумушчулары өрткө каршы нускамадан өткөндөн кийин гана ишке коё берилет.

Имараттардын жана жайлардын өрт коопсуздугу үчүн жоопкерчиликти мекеменин жетекчиси буйрук менен аныктайт.

Объектилерде өрт менен күрөшүү жана алдын алуу боюнча иштерге жумушчуларды тартуу үчүн өрт техникалык комиссиясы
ыктыярдуу өрт кошундарын түзүүгө болот.

Мекемелердин өрт коопсуздугун жана анын структуралык бөлүкөрүн камсыз кылуу үчүн аракеттеги мыйзамга ылайык персоналдык
жоопкерчилик жетекчилерге жүктөлөт.

Өрт коопсуздунун камсыз кылуу боюнча уюштурулган иш чаралар.

Мекеменин бардык жайларынын урунттуу жерлеринде өрткө каршы кызматтын телефондору көрсөтүлгөн табличкалар илинип
коюлушу керек.

Ар бир мекемеде буйрук менен өрткө каршы режим орнотулат, ошонун ичинде тамеки чегүү үчүн жай аныкталат; өрт учурунда
жана жумушчу күн аяктаганда электр жабдууларын өчүрүү тартиби аныкталат; өрткө каршы инструктажды жана өрт техникалык
минимуму боюнча сабактарды уюштуруунун мөөнөтү жана тартиби аныкталат, ошондой эле аларды өткөрүү үчүн жооптуу
адамдар дайындалат. Өрт коопсуздугунун талаптарына ылайык тамеки чегүү үчүн орун аныкталат. Иш аякташы менен өрткө каршы
коопсуздугуна жоопкерчиликтүү адам бардык электр приборлорун өчүрүлүшүн көзөмөлгө алууга милдеттүү. Өрт чыккан учурда
имараттагы бардык электр жабдууларын рубильниктен өчүрүү жолу менен үзүп салуу. Өрттү байкаган учурда жумушчулар өрт
сакчыларына кабар кылууга милдеттүү; ошондой эле адамдары, буюмдары куткаруу жана өрттү жок кылуу чараларын көрүү керек.
Жумушчуларды өрткө каршы инструктаждан өткөрүү айда I жолудан кем эмес болушу керек, биринчи инструктаж – ишке кирип
жатканда атайын журналга каттоо менен жүргүзүлөт. Инструктажды структуралык бөлүмдүн жетекчиси жүргүзөт. Жетекчилерге
инструктажды мекемедеги өрткө каршы коопсуздук үчүн жооптуу адам өткөрөт.

Административдик имараттарда өрт коопсуздугунан алыс болуу өткөрөт. Административдик техникалык персонал жана
кызматкерлер инструкцияда көрсөтүлгөн өрт коопсуздугунун эрежелеринин талаптарын билүүсү жана катуу сактоосу керек.

Административдик жана кызматтык жайларда өрт коопсуздугуна каршы талаптар.

ылоу салынат:
өрт өчүрүүчү каражаттарга сигнализацияга өтүүчү жолдорду, чыгуучу эшиктерди, имаратка кирүүчү подъезддерди, коридорлору тосуп,

ирдемелери үйүн коюуга;

ачальниктин же анын орун басарынын жазуу жүзүндө уруксатысыз газ ширетүү жана оной күйүп кетүүчү суюктарды колдонууга;

тамлекеттик өрт көзөмөлүнүн макулдугусуз өрткө каршы норма жана эрежелерди эсепке албай туруп, жайларда кайрадан

ландаштырууну жүргүзүүгө;

вакуация үчүн дайындалган эшиктерди жана башка чыгуучу жайларды жумуш мезгилинде кулпулап жабык кармоого;

тайын чегүү үчүн жабылбаган жерлерде чегүүгө, калдыктарын таштоого;

спикеттик торчолордо, коридорлордо сактоочу жайларды жана устаканаларды уюштурууга, ошондой эле тепкичтерин астында жана

интчаларда түрдүү материалдарды сактоого;

ез от алып кетүүчү суюктуктарды жана күйүүчү материалдарды, кысылган жана суюк газы бар баллондорду сактоого;

дам жашоочу жана кызмат жайларындагы терезелерге ачылбай турган металл торчолорун коюуга;

лектр ысыткыч приборлорун жана убактылуу электр өткөргүчтөрүн колдонууга. Электр ысыткыч приборлорун колдонуу начальниктин
азуу жүзүндөгү уруксаты менен гана болушу мүмкүн.

Ылыткыч приборлордо, шкафтарда кагаздарды жана оной күйүүчү заттарды сактоого;

ердак жайларда архив, склад, устаканаларды уюштурууга

жумуш күнү аяктагандан кийин ар бир кызматкер электр приборлорун, эсептөө машиналарын, жарыкты өчүрүүгө милдеттүү.

инструкциянын талаптары бузулганы билинген мезгилде анын четтетүү чараларын көрүү керек жана жетекчиге билдирүү керек.

өрт чыккан мезгилде ар бир кызматкер 101 номерге чалып өрт өчүрүүчү команданы тезинен чакырууга милдеттүү, жана өрттү өчүрүү
үн баштапкы өрт өчүрүү каражаттары менен өчүрүүгө киришүү.

Авариялык кырдаалдардагы коопсуздук талаптары.

ндүрүштүк жана жардамчы объектилер (жайлар, курулуштар ж.б.) нормага ылайык өрт өчүрүүнү баштапкы каражаттар менен камсыз
алуусу керек. Өрт өчүрүүчү баштапкы каражаттарды башка максатта пайдаланууга тыюу салынат.

ндүрүш объектилериндеги тейлөөчү персонал сменаны кабыл алууда жана тапшырууда өрткө каршы инвентардын бар экендигин жана
абалда экендигин текшерүүсү керек.

жумушчу өзүнүн тикелен тике жетекчилигине өзү же башка жумушчулар алган жаракат, уулануу жана күйүк алганы тууралуу, ошондой
өрт чыкканы авариялык кырдаал жөнүндө билдирип турууга милдеттүү.

жумушчу бардык телефон номерлерин жана башка тез байланыш каражаттарын билүүсү жана аларды пайдалана билүүсү керек. Өрттөн
ргоочуларды өрт пайда болгон мезгилде «101» телефону аркылуу, тез жардамды күйүк, жаракат, ууланууда «103» телефону аркылуу
з чакыруу керек.

- ❖ аварияны жок кылуу планында көрсөтүлгөн милдеттерди тез жана ошол катары жетиле берүү кылуу;
 - ❖ бардык технологиялык операцияларды токтотуу;
 - ❖ адамдарды коркунучтуу зонадан алып чыгуу чараларын көрүү;
 - ❖ Аварияны жок кылууга катышуу жана анын кесепеттерин жоюу;
- БАШТАПКИ ӨРТ ӨЧҮРҮҮ КАРАЖАТТАРЫН ПАЙДАЛАНУУНУН КЫСКАЧА ЭРЕЖЕЛЕРИ.**
- ❖ 5.1. Көбүктүү өрт өчүргүчтөр. Чыңалууда турган электр орноткучтарын жана түрдүү заттарды өчүрүүдө колдонулбайт.
 - ❖ 5.2. 0701 – 10 химиялык көбүктүү өрт өчүргүч. Бул өрт өчүргүчтү аракетке алып келүү үчүн башын ийне менен тазалап, кармагычын жогоруга 180 градуска аягына чейин бурап, өрт өчүргүчтүн капкагын ылдый каратып, көбүктү күйүүнүн очогуна багыттоо керек.
 - ❖ 5.3. Көмүр кычкыл өрт өчүргүчтөрү. Ар түрдүү күйүп жаткан заттарды өчүрүүгө пайдаланылат, бирок аба жетпеген жердеги күйүүдөргө жана 380 ге чейинки чыңалуудагы электр орноткучтарына колдонууга болбойт. ОУ – 2, ОУ – 3, ОУ – 8 көмүр кычкыл өрт өчүргүчтөрүн аракетке келтирүү үчүн ооз жагын күйүп жаткан затка багыттоо керек жана вентилди аягына чейин бурап, тике кармоо керек.
 - ❖ Тондуруп алуудан качуу максатында ооз жагын жылангач кол менен кармоого болбойт.
 - ❖ 5.4. Порошоктуу өрт өчүргүчтөр. Бул өрт өчүргүчтөр нефть азыктарын, 1000 Вт чейинки чыңалууда турган электр орноткучтарын баалуу материалдарды жана автомобиль транспортуна күйүүнү өчүрсө болот ОП-3, ОП-5, ОП-10, порошоктуу өрт өчүргүчтөрүн аракетке келтирүү үчүн кое бере турган рычагды басуу керек жана күйүүнүн очогуна багыттоо керек.
 - ❖ 1. Аспест полотно, кийиз. Күйүп жаткан ар кандай заттардын чон эмес очогун өчүрсө болот. Күйүп жаткан жер аспест же кийиз полотно менен абанын барүүсүн тосуу максатында жабылат.
 - ❖ 2. Кум. Жалынды механикалык азайтуу үчүн же күйө баштаган материалды курчап турган абактан бөлүү үчүн пайдаланат. Кум күйүп жаткан жерге лопата же совок менен ташталат.

2015 - 2025 - жылдарга өрткө каршы коргонуунун планы.

- ❖ Сентябрь. Өрт крандарын оңдоп – түзөө иштери, өрткө каршы жана электр коопсуздугу боюнча инструктаждан өтүү.
 - ❖ Октябрь. Өрт өчүргүчтөрдү кайрадан заряддоо.
 - ❖ Ноябрь. Өрт крандын оңдоп – түзөө.
 - ❖ Декабрь. Рукавдарды кайрадан түрүү, елка өткөрүү боюнча инструктаж, суу тармагын текшерүү.
 - ❖ Январь. Өрт крандарын оңдоп – түзөө.
 - ❖ Март. Өрт крандарын оңдоп – түзөө.
 - ❖ Апрель. Өрткө каршы коргонуу имараттарын текшерүү.
 - ❖ Май. Балдарды имараттан алып чыгуу боюнча сабак машыгууларын өткөрүү.
 - ❖ Июнь. Оңдоп – түзөө.
 - ❖ Август. Рукавдарды кайрадан түрүү, суу тармагын текшерүү.
- ӨРТ КООПСУЗДУГУНУН АБАЛЫ**

Имараттардын жана өз алдынча жайлардын өрт коопсуздугу үчүн жоопкерчиликти адамдарды дайындоо боюнча билим берүү мекемесинин жетекчисинин буйругунун болушу.

Билим берүү мекемесин мекемеде өрткө каршы режим жөнүндөгү буйругунун болушу.

Буйрукта лак, краска, эриткичтер жана женил күйүп кетүүчү суюктуктар канча өлчөмдө сакталышы керек жана алардын орду аныкталат.

Күйүүчү калдыктардан жана чандан жайларды жыйнаштыруу тартиби: өрт чыкканда жана иш күнү аяктаган кезде электр жабдууларын өчүрүү тартиби: иш аяктагандан кийин жайларды жабуу жана кароодон өткөрүү тартиби: өрткө каршы инструктаждан өтүүнүн мөөнөтү жана тартиби, аны өткөрүүгө жооптуу адамдар аныкталат.

Өрт коопсуздугу боюнча инструкцияда имараттардын жана жайлардын территориясын сактоо тартиби чагылдырылат, ошону ичинде эвакуация (адамдарды алып чыгуу) жолдоу; окуу-тарбия процессин өткөрүүдө массалык иш чараларда өрт коопсуздугун камсыз кылуу иш чаралары; өрт коркунучу бар заттарды жана материалдарды сактоо нормалары жана тартиби; өрт болгон мезгилде адамдарды тез алып чыгуу жана коопсуздугун камсыз кылуу аракеттеринин тартиби; өрт болгон учурда адамдарды имараттан алып чыгып кетүү боюнча жарым бир жолу практикалык машыгуулар жүргүзүлөт.

Эвакуация планынын болушу.

Эвакуация планы имараттын ар бир этажына жасалып коюлат, билим берүү мекемесинин жетекчиси тарабынан бекитилет, мамлекеттик өрт инспекциясынын имараттын өрт коопсуздугу үчүн жооптуу адамы тарабынан кол коюлат, планда тексттик бөлүгү жана этаждын чиймеси, эвакуациялык багыттары жана жолдоу болушу керек. План этаждын урунттуу жерине илинип коюлушу жана шарттардын өзгөрүлүшүн өз убагында эсепке алынып турулуусу керек.

Өрткө каршы бурчтун болушу.

Бурчта өрт коопсуздугу боюнча чаралар, өрт коопсуздугу боюнча инструкция, ыктыярдуу өрт кошунунун тизмеси, алардын өрт чыккан мезгилдеги милдеттери менен кошо илинип коюлуусу керек.

Ички өрт крандарынын болушу жана комплекттениши.

Ички өрт крандары өрт рукавдары (жендери) стволдорго бириктирилип, комплекттенген болушу керек, дубал шкафттарына жайгаштырылып, пломба басылышы керек. Өрт жендеринин кран менен жана ствол менен бириккен жерлери резина бүктөмдөрү менен тыгыздалышы керек. Шкафтын эшигинде тамгалык индекс катар номери менен жана жакын жердеги өрт бөлүмүнүн телефон номери болушу керек. Ички өрт крандарынын өз убагында техникалык тейлоодон өткөрүп туруу жана ишке жөндөмдүүлүгүн текшерүү.

Ички өрт крандарын бир жылда 2 жолудан кем эмес (жазда жана күздө) техникалык тейлоодон өткөрүп туруу керек жана сууну кое берүү менен анын ишке жарамдуулугун текшерүү керек, ал үчүн эки эң алыс жана баарынан бийик жайланышкан өрт краны таңдалып алынат. өрт жендерин жазып, вентиль толук ачылат. Компактталган атылган суунун узундугу 17 метрден кем болбошу керек. Андан кийин өрт жендерин кургатып, кайрадан жаны бүктөмгө туруп коюу керек. Калган өрт жендери да бир жылда эки жолудан кем эмес кайрадан жаны бүктөмгө түрүлүп туруусу керек.

Ички өрт крандарынын техникалык тейлоодон өтүүсү жана ишке жарамдуулугунун жыйынтыгы жөнүдө акт түзүлөт.

Өрт гранттарынын өз убагында техникалык тейлоодон өткөрүү жана ишке жарамдуулугун текшерүү.

Өрт гидранттары оң абалда турушу керек, бир жылда эки жолудан кем эмес (жазда жана күздө) техникалык тейлоодон өтүп туруусу керек жана суу берүүсүн акт түзүү менен текшерүү керек. Кудуктардын люктарынын капкактары, жер астындагы өрт гидранттары дайыма жабык турушу керек. Гидранттарда жана аларга багытталган киймылда имараттын жакын арадагы дубалында ылайыктуу көрсөткүчтөр коюлушу керек жана ал көрсөткүчтөрдө гидранттарга чейинки аралыкты көрсөтүп туруучу цифралар жазылышы керек.

От өчүргүчтөрдүн болушу жана аларды өз убагында текшерүү жана кайрадан заряддоо.

Мекемелеринин имараттары жана жайлары нормаларга ылайык от өчүргүчтөр менен камсыз болушу керек. Химиялык көбүктүү от өчүргүчтөр жылына кайрадан заряддалып туруусу керек. Көмүр кычкыл өрт өчүргүчтөрү 2 жылда бир жолудан кем эмес таразалоо жолу менен текшерилип туруусу керек. Көмүр кычкыл газынын чыгып кетүүсүнө жол коюлган норма бир жылда 80 г дан ашпашы керек.

3.2. Иштеп жаткандарды эмгектин коопсуз методдоруна окутуу.

3.3. Эмгектин коопсуз шарттарын түзүү.

3.4. Берилген жумушчу орунда пайда болуучу, негизги зыяндуу өндүрүштүк факторлор.

4. Жумушчу орунду жумушка даярдоонун тартиби (5 минута).

4.1. Жабдуунун жана инструменттин оң абалда экендигин текшерүү.

4.2. Коргонуу каражаттарынын оң абалда экендигин текшерүү.

4.3. Сабактагы жумуштун этаптары.

5. Электр жаракатынын алдын алуу боюнча талаптар (5 минута).

5.1. Электр коопсуздугунун бирчи группасына инструктаждан өтүүнүн зарылдыгы.

6. Жаракат алуунун жана кесиптик ооруулардын алдын алуу (5 минута).

6.1. Жаракат, бактысыз кырсык, кесиптик ооруулар түшүнүгү.

6.2. Бактысыз кырсыктарды изилдөө жана жаракатты учетко алуу тартиби.

7. Берилген жумушчу орундагы жекече коргонуу каражаттары жана аларды пайдалануунун эрежелери.

7.1. Жекече коргонуу каражаттарын берүү жана учетко алуу тартиби.

7.2. Жекече коргонуу каражаттарын кызматкерлер жана окуучулар тарабынан пайдалануунун тартиби жөнүндө.

8. Авариялардан, жарылуулардын, өрттөрдүн, өндүрүштүк жаракат алуунун алдын алуу иш чаралары (5 минута).

8.1. Авариялардан, жарылуулардын, өрттөрдүн, өндүрүштүк жаракат алуулардын мүнөздүү себептери жана коркунучтуу кырдаалдардагы аракеттер.

8.2. Кызматкердин аварияда, жарылууда, өрттөгү милдеттери.

8.3. Участкада болгон өрт өчүрүүнүн каражаттарын, аварияга каршы коргонууну жана сигнализацияны колдонуу жолдоу, алардын жайланышкан жери.

8.4. Окуу процессинде пайда болгон коркунучтуу кырдаалдагы удаалаштык аракеттер.

Авариялык кырдаалдардагы коопсуздук талаптары.

Өндүрүштүк жана жардамчы объектилер (жайлар, курулуштар ж.б.) нормага ылайык өрт өчүрүүнү баштапкы каражаттар менен камсыз болуусу керек. Өрт өчүрүүчү баштапкы каражаттарды башка максатта пайдаланууга тыюу салынат.

Өндүрүш объектилериндеги тейлөөчү персонал сменаны кабыл алууда жана тапшырууда өрткө каршы инвентардын бар экендигин жана оң абалда экендигин текшерүүсү керек.

Жумушчу өзүнүн тикеден тике жетекчилигине өзү же башка жумушчулар алган жаракат, уулануу жана күйүк алганы тууралуу, ошондой эле өрт чыкканы авариялык кырдаал жөнүндө билдирип турууга милдеттүү.

Жумушчу бардык телефон номерлерин жана башка тез байланыш каражаттарын билүүсү жана аларды пайдалана билүүсү керек. Өрттөн коргоочуларды өрт пайда болгон мезгилде «101» телефону аркылуу, тез жардамды күйүк, жаракат, ууланууда «103» телефону аркылуу тез чакыруу керек.

Ушул керектүү кызматтар келгенге чейин жумушчулар өздөрү, өрттү же аварияны жок кылуу, жапа чегүүчүгө жардам корсотуу чараларын көрүүлөрү керек.

Авария болгон учурда:

- ❖ аварияны жок кылуу планында көрсөтүлгөн милдеттерди тез жана билгичтик менен аткаруу, өрттөн коргоо командасына кабар кылуу;

- ❖ бардык технологиялык операцияларды токтотуу;

- ❖ адамдарды коркунучтуу зонадан алып чыгуу чараларын көрүү;

- ❖ Аварияны жок кылууга катышуу жана анын кесепеттерин жоюу;

БАШТАПКЫ ӨРТ ӨЧҮРҮҮ КАРАЖАТТАРЫН ПАЙДАЛАНУУНУН КЫСКАЧА ЭРЕЖЕЛЕРИ.

5.1. Көбүктүү өрт өчүргүчтөр. Чыңалууда турган электр орноткучтарын жана түрдүү заттарды өчүрүүдө колдонулбайт.

5.2. 0701 – 10 химиялык көбүктүү өрт өчүргүч. Бул өрт өчүргүчтү аракетке алып келүү үчүн башын ийне менен тазалап, кармагычын жогоруга 180 градуска аягына чейин бурап, өрт өчүргүчтүн капкагын ылдый каратып, көбүктү күйүүнүн очогуна багыттоо керек.

5.3. Көмүр кычкыл өрт өчүргүчтөрү. Ар түрдүү күйүп жаткан заттарды өчүрүүгө пайдаланылат, бирок аба жетпеген жердеги күйүүлөргө жана 380 ге чейинки чыңалуудагы электр орноткучтарына колдонууга болбойт. ОУ – 2, ОУ – 3, ОУ – 8 көмүр кычкыл өрт өчүргүчтөрүн аракетке келтирүү үчүн ооз жагын күйүп жаткан затка багыттоо керек жана вентилди аягына чейин бурап, тике кармоо керек. Тондуруп алуудан качуу максатында ооз жагын жылангач кол менен кармоого болбойт.

5.4. Порошоктуу өрт өчүргүчтөр. Бул өрт өчүргүчтөр нефть азыктарын, 1000 Вт чейинки чыңалууда турган электр орноткучтарын баалуу материалдарды жана автомобиль транспортундагы күйүүнү өчүрсө болот ОП-3, ОП-5, ОП-10, порошоктуу өрт өчүргүчтөрүн аракетке келтирүү үчүн кое бере турган рычагды басуу керек жана күйүүнүн очогуна багыттоо керек.

Эмгекти коргоо боюнча инструкция мамлекеттик эмгек инспекциясынын кызматкерлери тарабынан даярдалган.

Вахапов М, Курбанов И, Карыбеков Б, Азимбеков А, Эгамбердиев М, Султаналиев К жана «Эмгекти коргоого жана техникалык коопсуздукка усулдук жардам» инспекциясынын жетекчиси Сабиров Х.